

Politikai napilap.
Megjelenik (vasárnap és
ünnepnap kivételével)
mindennap délután
4 órakor.
Szerkesztőség és ki-
adó hivatal:
Via Ciotta 28.
Telefon sz.: 778
Szám 4 fillér,
Vidéken 6 fillér.

FIUMEI HIRLAP

Előfizetési ár:
Helyben hához hordva.
Egy hónapra: 1 k. 20 fill.
Negyedévre: 3 k. 60 fill.
Vidéken, postai szétkü-
ldéssel:
Egy hónapra: 1 k. 80 fill.
Negyedévre: 5 k. 40 fill.
Hirdetési díj: Egy 4 ha-
sábos nonpareille sor 60
fillér. Hivatalos hirdeté-
sek egy sor 1 kor.

A nemzeti eszme.

Néhány évvel ezelőtt a „nemzeti eszme” jelszavával ébredt fel a bukása okozta politikai álmából Bánffy Dezső, az ischli klauzula értelmi szerzője. A pszichologusoknak, természetbúvároknak kemény dió volt az a kérdés, hogy miképpen lehetett az ischli klauzula kétféjú-sas gondolatától a piros-fehér-zöld „nemzeti eszméig” eljutni egy lépéssel. Közben ép csak egy kis idegerősítő nyugalom volt, mint a hogy szokott lenni a politikusok nagy bukásai után rendszerint.

Amikor feléledt, Széll Kálmán volt a miniszterelnök. Bánffy olt-hatatlan gyűlölettel viselkedett akkor is Széll ellen, ki állítólag elő-mozdítója volt a bukásának. A jog törvény és igazság korszakában tehát a bosszuállási s ezzel kapcsolatban a feltámadási műveletet nem lehetett más, s jobb gondolattal megkezdni, mint egy tet-szetős eszmének nagydobbal való hirdetésével.

Ilyen gondolat a „nemzeti eszme” személyében meg is született, valamint akadt nagydob is, mely azóta változó sikerrel annak érdekében rongálta önnönmagát, s szer-zet néha vasárnap-délutáni hang-versenyt a jólétkü magyarságnak.

Bánffy Dezsőben nem hittsenki. A legnépszerűbb szerepet játszva, ott lebegett szemünk előtt az a Bánffy Dezső, ki a magyarságát csupán a nemzetiség elleni erő-szakoskodásával tudta érvényesi-teni, de amerre Magyarországot nagyobb veszély fenyegette, tehát Bécs felé, arra éppen oly megal-kuvást tanusított, mint elődei közül akármelyik.

Utolsó fegyverül a bűnbánatot vette elő. Beösmerte a nemzet előtt, hogy hibázott s a multak keserű tapasztalatai viszik őt az új irányon az új lobogóval. A megtért bűnös előtt nyitva állott a szívünk. A mennyire a vétkezés is gyarló emberi sajátság, olykép a javulás is egyik szebb tulajdona az emberi jellemnek. S gyakran megtörténik hogy egyes embereknek, hogy egy nemes cél megvalósítására meg-érhessenek, át kell esniök a bűnbe-esésen. Bánffy nemzeti eszméjéről is azt hitte a nemzet egy része, hogy az egy keserű tanulság hasz-nos gyümölcse lett.

Sajnos, a hirdett nemzeti poli-tikának nagyon sokszor ellene mondott az ő egyéni politikája. Sok ingadozást és eltérést kellett látnunk az eredetileg megszabott utiránytól.

Kiderült, hogy nem a nemzeti eszme megvalósítása lebegett szem előtt, hanem főképpen s talán egyedül, az uralomrajutás vágya vezérelte. Bánffy a válságos idők alatt szenvedélylyel ragadott meg minden kínálkozó alkalmat, melyekkel az uralkodó előtt még egyszer be akarta bizonyítani a használ-hatóságát.

Utóbbi cselekedetével romba döntötte programját végkép. Idő-szerűtlennek tartott minden oly követelést az egyesült ellenzék programjában, mely kiváltképpen a nemzeti eszme előbbrevitelét cé-lozza.

A nagy sovén hűtlen lett az egyesült ellenzékhez, mikor választóihoz intézett nyílt levelében az egész ország előtt kárhoztatta annak küzdelmét a katonai vívmá-nyokért. Eltekintve attól, hogy nem rég még ő maga sem tartotta ki-kapcsolhatónak a követelésekből ezen nemzeti vágyak megvalósít-atását, mint a koalíció és a ve-zérlőbizottság tagja határozott hűt-lenséget követett el mindkét testü-let ellen, melyek tulajdonképpen egy testületet, a szövözkezzett pár-tok egyesületét alkotják.

A „nemzeti eszme” után most már csakugyan nehéz gondot okoz-hat báró Bánffy Dezsőnek egy újabb eszme felfedezése, melylyel az iránta való széjjel foszlott bi-zalmat az országban még egyszer feltámaszthassa.

**Német-Bogsán a világtörténe-
lemben.** Kristóffy József belügyvivő a Bogsaner Zeitungba cikket írt, amely-ben többek között konstatálja, hogy az ő kerületében, Német-Bogsánban jutott diadalra először annak a felismerése, „hogy a politikai jogok tovább egyetlen osztály privilégiuma nem maradhat, hogy a parlamentarizmus nem egyéb üres és hatalomhijján szűkölködő fikciónál, ha a nép önelhatározási jogát a dolgozó szé-les néprétegek közreműködése nélkül és e rétegek akaratának és érdekének mel-lőzésével akarja gyakorolni.” Miután imigy Német-Bogsán megkapta ezt a világtörténeti dicsőséget, Kristóffy ezeket írja:

Attól a naptól kezdve, amelyen én az általános választói jog jelszavát hangoz-tattam, nagy átalakulások történtek a vi-lágban, amelyek választóim állásfoglalá-sát teljes mértékben igazolják. Azalatt a rövid néhány hónap alatt Oroszország közeledett az általános választói jog eszméjéhez, Svédország e reformot élet-beléptette és Ausztriában már betejesz-tették a törvényjavaslatot, amelynek ut-ján a parlamenti életet ott is az általá-nos választói jog alapjára fogják he-lyezni.

A belügyvivő ezt még maga sem gon-dolja komolyan s bizonyosan csak a jó német-bogsáni sváb atyafiak veszik be a belügyvivő e hajmeresztő cikkét. Eddig az egész világ azt hitte, hogy az általá-nos választói jogra vonatkozó követelés emberöltők óta egy a liberalizmussal, hogy Németország, Olaszország, Belgium,

Franciaország, Angolország példájára izgatja a világ népeit a követésre. Most aztán kiderült, hogy az orosz forradal-márokat Kristóffy jelszavai vitték küz-delembe és a hideg, északi Svédország a német-bogsáni riadótól lelkesülve sza-vazta meg az általános választói jogot. Ilyen körülmények közt bizó reménység-gel tekintünk a cikk jóslata elé:

— A gonosz varázslat meg fog tör-ni, amint az általános választói jog Német-Bogságból kiindult diadalutját be fogja fejezni

Vajjon mit szólnak ehhez a kretiniz-mushoz a szociálisták, kik, ha jól emlé-kezünk már Német-Bogsán előtt az általá-nos választói jogért küzdöttek.

La refezione scolastica.

Il parlamento inglese ha votato di questi giorni una legge mercè la quale tutti gli scolari i quali appariranno male nutriti, riceveranno a spese dello Stato refezione giornaliera. La proposta relativa, partita dal gruppo dei deputati operai venne accolta ad unanimità.

Per quanto questa disposizione dei rappresentanti della nazione inglese sia quanto mai di umana-mente nobile ed opportuno possa pensarsi, per quanto essa sia in mirabile e santa armonia coll'evoluzione civile, a cui sono dirette le tendenze delle nazioni meglio progredite, pure non è a sperarsi che essa venga presa da noi, che lo Stato si assuma la spesa. Un giorno pure ci si verrà; ma sino allora quante vittime mieterà la miseria fra i fanciulli a cui i genitori estremamente poveri non possono dare cibo sufficiente e nutritivo in modo che possano svilupparsi in tutta la loro capacità di sviluppo e crescere sani e forti. E fra i fanciulli mal nutriti vi sono parecchi che non ricevono cibo bastevole e sano, perchè hanno genitori senza cuore e senza coscienza e che lo fanno loro mancare.

Anche a questi la benefica legge provvede, anche questi riceveranno la quotidiana refezione. Vi fu chi propose che i genitori non poveri fossero tenuti a pagarla; ma la proposta non fu accettata, non sappiamo perchè, eppure ci pare proposta assai opportuna.

Ciò che importa si è che molti fanciulli saranno tolti a inique sofferenze e parecchi anche alla morte, e che salvati così, si faranno uomini robusti, lavoratori resistenti.

L'Inghilterra avea già dato l'esempio di una grande sollecitudine pei fanciulli poveri; numerose società provvedono il cibo agli scolari male nutriti; ma per quanto numerosi e attivi fossero questi filantropici sodalizi che si assumevano cotesta benefica missione, l'opera loro era ognora inferiore al bisogno.

Ora, ove le società non baste-ranno, verrà lo stato e quindi non vi sarà fanciullo sofferente per insufficienza di cibo che di tale sofferenza non sarà liberato.

Da noi sarebbe grande fortuna se l'esempio dell'Inghilterra fosse imitato almeno e anche parzial-mente in quanto si fa dalle so-

cietà private. E speriamo che lo faranno. C'inspira su questo proposito grande fiducia la società degli Amici dell'infanzia, la quale ha dato sino ad ora nobilissimi saggi della sua benefica operosità e di una grande e lodevolissima sollecitudine per la salute dei fanciulli poveri. Essa ha saputo pure accrescere la fonte dei suoi prov-venti, e speriamo sarà in breve in grado di conseguire questo secondo benefico scopo che, senza dubbio, essa si è proposta.

E' riuscito grandemente benefico pure il fondo dell'Associazione autonoma, e sarebbe opera santa e altamente commendevole che le due società s'unissero nel filantropico intento. E s'unissero sacrificando ogni proposito partigiano, nell'unico santo pensiero di beneficiare i fanciulli senza distinzioni di sorta. Questa è opera eminentemente filantropica che esclude discernimenti egoistici. Ogni fanciullo povero ha diritto alla pietà attiva umana, prescindendo affatto da chi e dove sia nato.

Siamo certi che con questi larghi e generosi criteri procederà la società degli Amici dell'infanzia; dubitiamo però che così voglia fare l'altra. Noi vorremmo ingannarci, anzi confessiamo che essa, purchè cooperi all'opera così bella di rendizione dei fanciulli poveri, abbia ragione e diritto di taciarci di calunniatori. Oh, si stringano in santa lega del bene le sue società, e avranno il plauso di tutti i buoni d'ogni partito.

Ma anzitutto vi sono sacrosanti doveri che incombono al Municipio, che indugia troppo a compierli. La trascuranza di cotesti doveri non può in nessun modo essere giustificata, neanche quando la spesa fosse di gran lunga maggiore di quanto in realtà è.

Da parecchi anni si deplora la deficienza di locali scolastici, a grande danno dell'igiene soprattutto, poi della disciplina e del progresso, per quanto zelo si metta a evitare tutti cotesti danni da parte del delegato scolastico, dei dirigenti e del corpo insegnante.

Le sale sono affollate più che non consentano le esigenze della igiene, della disciplina, dell'efficace insegnamento, e questo è ancora il minor male. Il più grave è quello dell'avvicinarsi degli scolari nella stessa sala. In alcune classi, vale a dire, una parte degli scolari ha lezione dalle 8 alle 10 ant. l'altra parte dalle 10 alle 12 nella stessa sala. Questi secondi entrano in una sala la cui aria è grandemente corrotta, nè bastano i pochi minuti in cui le finestre sono tenute aperte a rinnovarla. D'inverno specialmente i fanciulli soffrono assai, poichè o devono respirare aria corrotta o sopportare il freddo, l'una cosa e l'altra esiziali alla loro salute.

Ci si assicura che entrando in una di coteste sale tra le 10 e le 12, anche gli adulti si sentono soffocare. Il municipio provveda con sollecitudine, se vuole essere degno di una città civile.

Abszolutizmusban.

— Telefonjelentések. —

Az új kabinet.

A kabinet újalakításának terve már bevezetett tény. Az abszolutizmus folytatására új erők kellene, melyek a nemzet megvetését még könnyen elviselhetik. A régi kabinet legjobban elköpottott tagjai, tehát Kristóffy, Lukács távozását már hetekkel ezelőtt meg lehetett ísólni. A király már a közeli napokban kinevezi Hegedüs Ferenc közigazgatási bíró pénzügyminiszterre, Popovics Sándor pénzügyi államtitkár pedig csak addig marad hivatalában, míg az új minisztert ki nem oktatja valahogy a pénzügyminiszteri teendőkre.

Hegedüs Ferenc volt azonban már a pénzügyminiszteriumban, de ugylátszik nélkülözni tudták, mert Wekerle áttette a közigazgatási bírósághoz. Lukács helyett Toszt Gyula kinevezését erősítik meg. Toszt mint képviselő kezdte meg politikai működését. Ujabbán arról is beszélnek, hogy Binar Ferenc honvédelmi miniszter szintén megválna az állásától. Helyette Jahl vezérőrnagyot bízzák meg a honvédelmi miniszterium vezetésével. A mi Kristóffyt illeti, már maga is beismerte, hogy abbaziai üdülése kapcsolatban van a bukásával. Bécsben miután eléggé kihasználta az általános választói joggal való műveleteket, elejtették a programból a népjob ezen legerősebb követelményét. Hogy ez így lesz, azt úgy hisszük maga Kristóffy tudta legjobban.

Hatás Bánffy nyílt levelére.

Előrelátható volt, hogy báró Bánffy Dezsőnek a választóihoz intézett nyílt levele fölkelte teljes mértékben az ország felháborodását. Az ország minden részében teljes visszatetszést szült Bánffynak ez utolsó köpenyeforgatása. Kolozsvárott Bánffy teljesen elvesztette a talajt.

Mozgalom indult meg hogy báró Wesselényi Miklós és Pisztory Mór volt újpárti képviselőket nyilatkozattételre szólítják fel, hogy azonosítják-e magukat Bánffy nyilatkozatával. Felszólítják őket, hogy az esetben, ha Bánffy felkínálkozását nem helyeslik, lépjenek ki az újpártból, mert ellenkező esetben a következő választásokon függetlenségi képviselőket jelölnek. Általában egész Erdélyben rossz vért szült Bánffy hűtlensége a koalíció iránt.

Kilépés az újpártból.

Szabó Kálmán volt újpárti országgyűlési képviselő Bánffy Dezsőhöz írott levelében bejelentette kilépését az újpártból. Szabó Kálmánon kívül még több belső és külső tag kilépését várják.

A sajtó és a dohányárusok.

A sajtó megrendszabályozásának a dohányárusok is áldozatul esnek. Szükség esetén a dohányárusokat is eltűntik a hírlapok elárúsításától. Ezzel a dohányárusok existenciáját végre megsemmisítik. Egyrészt minden képzelhető adó- és illetékterher nyomása alatt, másrészt megáldva a nagyárusok konkurenciájával, az állam részéről szűkös haszonnal ellátva, a kisárusok existenciája ez idő szerint a hírlapok elárúsításán nyugszik, mely felét teszi ki az egész tiszta jövedelmüknek. És most veszélyben forog ez a kereset. Az illető körök, amelyekből ilyen rendeletek kiindulnak, úgy látszik megelégednek arról, hogy ezen hírlap-elárúsítók évente 120 milliónyi forgalmat bonyolítanak le oly áruból, miket az állam gyárt és amely az állami szükségletnek 20 százalékát fedezi. Ha az elárúsítók nyomora ilyen rendeletek folytán tetőpontra hág, könnyen megeshetik, hogy ők is — sztrájkba lépnek. Ez aztán az államnak kiszámíthatatlan károkat okozna. *A irafikosok mozgalmához csatlakozni fognak a fiumei dohányárusok.*

Kormánybiztosok Székelyföldön.

Marosvásárhelyi tudósítónk írja a következők: A Csikvármegyébe kivezért Sárpi kormánybiztos már megérkezett nagy katonai fedezettel. Csik-

szeredában, a megye székhelyén alig van 3000 lélek. S a katonaság száma oly nagy, hogy minden ártalmasnak vélt székelyre legalább egy puská esik 120 tölténnyel. Sárpi így ért folytonos „gazember”, „hazaáruló” titulusokkal illetetlen a csendőrlaktanyába. Ma reggel jött sürgönyértesítés szerint Marostorda vármegye is megkapta teljhatalmu kormánybiztosát. Vozary István pancsovai törvényszéki elnök személyében. A helyi lapok agítálnak, hogy „a mérhetetlen nyomor és szenvedés végrehajtójának érdemeihez méltó fogad atását! előkészítsék.” Az izgalom emiatt tetőpontra hágott.

A hangulat megeszerte nagyon kormányellenes. S ez nemcsak abban nyilvánult, hogy a beszámolóbeszéd ellen kirendelt katonaságnak — mint irtuk — nem adtak sem szállást, sem élelmet, hanem abban is, hogy az alispán által adott engedély nyomán faluról-falura beszámoló gróf Bethlen István képviselőt, mérhetetlen lelkesedéssel fogadják mindenfelé.

Kossuth Ferenc a választásokról.

Kossuth Ferenc egy estláp hasábjain cikket irt, melyben az esetleg egymásután következő gyakori választásokra való tekintettel, a választóközönséget arra kérte fel, hogy mondjon le az alkotmányos költségekről.

Az egyetemet bezárják.

Az egyetemen el van terjedve az a hír, hogy az egyetemet március tizenötödike miatt hétfőn bezárják. Beavottak tudni vélik, hogy hétfőn reggel a hivatalos lapban fog megjelenni az egyetemet bezáró miniszteri rendelet. A tanulni vágyó hallgatóság között annál nagyobb megütközést kelt ez a hír, mert válságos időben talán még sohasem volt az egyetemen oly nagy csönd és nyugalom, mint most. A rektor s a tanárok is több ízben nyomatékosan kijelentették, hogy az egyetem bezárására semmi ok sincs.

A délután jött telefon jelentések a Fiumei Hírlap Távirat és telefon rovatában olvashatók.

HIRESK.

— **Cingrija Péter.** Nagy tisztesség érte ezt a kiváló politikust, ki a magyar-horvát-dalmát testvérség érdekében égtől fogva állhatatos és őszinte munkát végzett: Tisza István a napokban lekicsinyelte. A szabadelpvűpártban tartott egyik beszédében és Tomasics Miklóshoz irt levelében Cingrija Pétert, szokásos hebehurgyaságával, politikailag jelentéktelennek mondja. S ezt Tisza István teszi, ki politikailag a legnagyobb jelentőségű bukásnak esett át, a mely személyét csakugyan megfosztja minden politikai jelentőségétől. Nyilatkozatát tehát ennek szemmel tartása mellett lehet csak vizsgálat tárgyává tennünk minékünk is, meg Cingrija Péternek is. Különben is teljesen felesleges ez állítása felett vitába bocsájkoznunk, mert tudnunk kell a következőket. Tisza István azt gondolja, hogy az ő vélemény-nyilvánítására most nélkülözhetetlen szüksége van a nemzetnek minden egyes kérdésben. Még olyanokban is, melyekhez édeskeveset ért. Ilyen például a horvát-dalmát kérdés is, melyről nem lehet beszélni a nélkül, hogy Cingrija Pétert fel ne említenék. Természetes azonban, hogy ha nyilatkozik, akkor nem Apponyiék, Kossuthék malmára hajtja a vizet, hanem, mivel neki már nincs „malma” azon igyekeznek, hogy mások se boldogulhassanak. Kicsinyíti tehát Cingriját. Pedig ettől a politikustól tanulhatna valamit gróf Tisza István. Bölcs megfontolást, mely őt jellemzi. Ezzel elérné azt, hogy csak olyankor szólalna meg, ami-

kor igazán valami okos gondolata van s akkor is csak olyant mondjon, melylyel nemzetének s hazájának hasznára lehet. Cingrija Péterre nézve az ország első emberének dicsérete nem lehetett volna oly hizelgő, mint volt gróf Tisza István lekicsinylése.

— **Kristóffy Fiumében.** Kristóffy József belügyvezető tegnap Abbaziából átrándult Fiuméba. A belügyért kevesen ismerték fel, de akik felismerték, néma megvetéssel kísérték. Ez azonban őt nem bántotta. Ilyenekben nevelődött fel s jól érzi magát benne. Bgyébként itt Fiumében megborotváltatta magát. Nem tudni, a magyar ipar pártolása miatt tette-e ezt meg, vagy pedig többet remélt talán a magyar szappan tisztító képességétől, mint az abbaziai szappanokétól. Szerencsére, még tegnap vissza utazott Ausztriába.

— **Dolorosa condizione degli impiegati comunali.** Per l'anno 1905 la Rappresentanza civica, in giusta considerazione del caro dei viveri, il quale rende così difficile lo sbarcare il lunario, tenendosi in un certo equilibrio, assegnò, com'è noto agl'impiegati del Comune un sussidio di carestia, ch'essi realmente riscossero. Nel corso dell'anno, in seguito ad un memoriale presentato dagl'impiegati, fu elaborato un nuovo organico, che tiene conto delle condizioni di vita, così difficili a Fiume e aumenta agl'impiegati le paghe.

Senonchè cotesto organico dovette essere inviato al Ministero per l'approvazione, e chi sa quando vi giacerà ancora, poichè i presenti ministri hanno ben altro da fare. Esso è occupato interamente a cercare modi di soffocare la libertà, e studiare vessazioni, per dare noia ai cittadini e stancarne la pazienza.

La Rappresentanza, considerando di aver stabilmente migliorata la sorte degli impiegati comunali e messe le loro condizioni economiche in situazione corrispondente alla straordinaria carestia che da due anni specialmente si è fatta addirittura insopportabile, sospese pel 1906 il sussidio di carestia che avea loro assegnato. Che è avvenuto? Ciò che naturalmente la Rappresentanza, nella sua saggezza, non ha saputo prevedere, e che pur era tanto facile prevedere. I poveri impiegati non hanno nè il sussidio di carestia, nè godono dell'aumento del salario, che chi sa, lo dicemmo già, quanto dovranno attendere.

Intanto la carestia persiste, anzi si fa più grave ognora. Come gli impiegati si torranno dell'imbarazzo in cui l'ha gettata la imprevidenza della Rappresentanza? A ciò questa dovrebbe pensarci.

— **A márciusi nemzeti ünnepek.** Az ország minden táján szokatlan lelkesedéssel készülnek megtartani ugy a március tizenötödiki ünnepélyt, valamint Kossuth Lajos halálának évfordulóját. A gazdák azzal a felhívással fordulnak gazdátarsaikhoz, hogy mint minden évben, ugy ezidén is március 15-ét jól érthető és különösebb megbeszéléssel ünnepeljék meg. Indítványozzák, hogy a cselédséget az nap mentessék fel a munka alól. Március 20-án az egyetemi ifjúság megkoszoruzza Kossuth Lajos sírját. Eperjesen, mint onnan jelentik, a gimnáziumi tanulók fekete nyakkendőt és fekete bévont nemzeti-szin kokárdát viselnek. Az ág. ev. főgimnáziumban pedig a növendékek előadás előtt a Hymnust, előadás után pedig a Szózatot éneklék a szokásos imádság után. (Közöttük is nagy a készülődés az ünnepélyek megtartására.) A fővárosban az egyesülésszaltársaságok középpontjából alakult Kossuth-emlékbizottság rendezi a gyász-ünnepet.

— **Weinhardt Gusztáv kormánybiztos?** Tegnap Fiumében szélteben az a hír terjedt el, hogy Fiume kormánybiztosot kap. Erre a „tisztsegre” állítólag Weinhardt Gusztáv királyi tanácsost, pénzügyi igazgatót jelölték ki. Ezt is csak úgy mondogatták, de semmi hiteles értesülés nem kísérte ezt az állítást. Ami bennünket illet, a hirre vonatkozólag szintén nem kaphattunk oly értelemben felvilágosítást, hogy tényleg Weinhardt Gusztáv lenne, amennyiben egyáltalán lesz, fiumei kormánybiztos. Éppen csak, mint az idők jelével foglalkozunk ezzel a hírrel. Oly korszakban élünk, mikor a legkifogástalanabb embereket is meggyanusít a közvélemény azzal, hogy az abszolutisztikus kormány szolgálatába áll. Ezt a megjegyzésünket a tegnapi hírtől teljesen függetlenül jelentjük ki, de annyiban mégis vonatkoztatjuk Weinhardt Gusztávra, hogy az ily feltevések az ő kifogástalan személyét sem kerülhették ki. De a közeli jövő biztosan megcáfolja ezt is.

— **A rendőrfőkapitány vallomása.**

Legutóbbi lapunkban bőven foglalkoztunk a rendőrség azon inkvizíciójáról, melylyel Fiumét az utolsó napokban lázban tartotta. A rejtélyesség, melylyel a szociálisták eltoloncolását és letartóztatását intézte, egész Fiume kíváncsiságát felkeltette. Merényletekre s államcsiny tervezésére gondolt mindenki. Mert csupán ezek indokolhatták volna meg a rendőrség buzgalmát. De semmi indoklás nem jött arra nézve, mely például a helybeni szociálisták vezetőjének, Winkler Lipótnak meglepetésszerű letartóztatását érhetővé tenné. Hallottunk holmi nyilatkozatot, mely szerint Winkler egy titkos komité vezetésére adta volna a nevét. Világosságot szeretnénk ezen kérdésben. Mi volt az a titkos komité s mily célok érdekében keletkezett. A hallgatás soha sincs megindokolva. Még a „nyomozás” ideje alatt sem, de legkivált akkor, midőn a nagy arányú nyomozásnak immár vége van. Azt kell hinnünk, hogy a rendőrség ez egyszer (?) felült valakiknek tendenciozus meggyanusítására. De ennek bevallását mi szivesen az erény javára jégyezük elő, de annál inkább meg kell rónunk a konzekvens hallgatást. Azt az egyet még az abszolutisztikus kormány sem teszi még meg hogy a nyilvánosság kizárásával működjenek. Az autonom rendőrségnek tehát még kevesebb okavan így cselekedni. Winkler szintén állítólag Budapestre toloncoított. Hiszünk a kijelentésnek, de erre nézve sem adtak ki igazán hivatalos s igazán megbízható értesítést. Winkler minden holmija még a fiumei lakásán van s csak az a ruhája van nála, mely a letartóztatásakor rajta volt. De hogy mily alapos oka lehetett a főkapitánynak, Dolziáninak letartóztatni Winklert azt egy saját nyilatkozata sokatmondóan illusztrálja. Ugyanis egy helybeli magyar lap szerkesztőjének tioktartás mellett kijelentette, hogy Winkler *semmi gonosz-ságot nem követett el, de bűnbak kellett s erre nézve Winkler kiváló médiumnak ígérkezett. Sic!*

— **Betörések Zágrábban.** A zágrábi rendőrség folytonosan politikai szolgálattal van elfoglalva. Ennek tulajdonítható, hogy Zágrábban a közbiztonsági viszonyok annyira megromlott, hogy tegnapelőtt éjjel az Ilicán, a város legforgalmasabb utcáján lévő dohánygyárgyűzősdébe betörték. Az elrabolt áruk értéke 10.000

korona. Ugyanakkor Zirner I. Gyula ékszerésznél is betörték, kinek üzlete szintén az llicán van. A rendőrség persze most már lázasan üti bottal a betörők nyomát.

— **Il commissario regio pella città di Fiume.** Raccogliamo la voce sparsasi ieri in paese, sulla quale però non possiamo accertare quanto vi sia di vero.

Vociferasi dunque che persona giunta ieri da Budapest abbia portato qui la notizia che anche pella città di Fiume e suo distretto verrebbe nominato un commissario regio e precisamente che tale nomina cadrebbe sul consigliere reale e regio ungh. direttore di finanza Gustavo Weinhardt.

Se tale diceria avesse da tramutarsi in verità non sappiamo davvero come il Governo giustificerebbe simile nomina per Fiume, la cui Rappresentanza municipale si limitò a proteste puramente d'indole platonico, mentre il Municipio non si agdimostrò per nulla affatto renitente alle imposizioni del Governo, giacché versò alla cassa dello stato l'importo volontariamente pagato dai contribuenti e non si rifiutò di rilasciare i voluti documenti ai coscritti che ebbero ad insinuarsi nell'entrata al servizio militare sia quali volontari di un anno, sia quali volontari ordinari.

Di conseguenza, motivi plausibili che giustificare potrebbero la nomina di un commissario regio pella città di Fiume e suo distretto in realtà non esistono.

Considerando però che a reggere le sorti del Regno trovasi ora un governo assolutista e liberticida, non ci farebbe nessuna meraviglia se usando del solito *sic volo sic jubeo*, traducesse in effetto la disposizione di cui ci si minaccia.

— **Akik a talált pént megtartják.** A rendőrség tegnap letartóztatott egy nyitrai megyei születésű Márkus M. nevű írnot, mert az utcán 300 koronát talált, s azt nyolc napon belül nem jelentette be a rendőrségnek. Ugyancsak szombat este fél nyolckor elvesztett egy fiumei úrnő egy 150 koronát tartalmazó sárga pénzes erszényt, melynek belső részében egy madonna kép van. A pénztárcában két vérvény is volt. A megtaláló okulhatna a fent említett esetben, mert ha nyolc napon belül nem jelentkezik a pénzzel a jogtalan elcsátítás vétségét követi el.

— **A fiumei városi hivatalnokok drágasági pótléka.** Köztudomású dolog hogy Fiumében különösen a legutóbbi két három évben az élet roppant megrágult. Az is köztudomású, hogy a városi hivatalnokok sehol s így Fiumében sincsenek valami nagyon pazar módon fizetve. Hogy tehát a megélhetést a fiumei városi hivatalnokoknak is annyira amennyire mégis lehetővé tegyék, drágasági pótlékokat adtak nekik. Tavaly pedig mikor az élelmi szerek oly fenyegető módon megrágultak, a 38-ak kupa tanácsa elhatározta, hogy a városi hivatalnokok fizetését felemeli. Az erre vonatkozó előterjesztést akkor fel is küldték Budapestre a belügyminiszteriumhoz jóváhagyás végett, de, és itt következik az eset nevezetesebbik része, a felterjesztéssel egyidejűleg megszüntették a tisztviselőknek a drágasági pótlék kiutalását, úgy okoskodván, hogyha fizetésemelést kapnak, nem kell drágasági pótlék.

A közönség ezt hallva nem tudja nevéssen-e, vagy bosszankodják ezen az együgyűségen, de a szegény hivatalnokok okvetlenül csak szomorkodhatnak, s

tehetetlen dühükben nem tudják mit csináljanak. Ugy áll a dolog tudniillik, hogy a fizetésemelésre vonatkozó előterjesztés a felterjesztés óta még mindig a belügyminiszterium valamelyik poros fiókjában hever, s fog heverni még ki tudja meddig a fiumei városi hivatalnokok pedig addig nem kapnak sem drágasági pótlékokat sem fizetésemelést. Törhetik a fejüket, hogy mikor fog ráérni a belügyminiszterium — ahol most az ország ráncbaszedésével vannak elfoglalva — a fizetésemelésre vonatkozó előterjesztést elintézni, s törhetik azon is, hogy e méregdrága időben drágasági pótlék és fizetésemelés nélkül miből és hogyan éljenek meg.

Bizony a bölcs fiumei városi képviselőtestület jobban tenné, ha a helyett, hogy az önként befizetett adókat a kormánynak beszedésére adja és hogy az önként jelentkező újoncok belépéséhez a parlament és a törvények tilalma dacára segédkezet nyújt, elhatározná, hogy részszul fizetett tisztviselőinek addig is, míg a fizetésemelést jóváhagyják, az öket méltán és jogosan megillető drágasági pótlékokat továbbra is kiutalja. Nem felekedvén meg amaz összeg folyósításáról sem, amelyet a tisztviselők drágasági pótlékából visszatartottak azon a címen, hogy hiszen ugy is fizetésemelést kapnak. O sancta simplicitas . . .

— **Il ricorso dell'onor. Antonio Walluschig contro il riscatto del tramway.**

Ci viene riferito da fonte competente che il Tribunale amministrativo trasmise giorni or sono al nostro Magistrato il ricorso prodotto dall'on. Antonio Walluschig senior contro il riscatto del tramway elettrico da parte del Comune, coll'incarico di subordinargli tutti gli atti precorsi inerenti alla questione di cui il ricorso forma argomento.

Sembra quindi che la motivazione del medesimo abbia pur fatto breccia nell'animo dei giudici di quell'alto concesso e che quindi le cose non andranno tanto liscie come certuni lo speravano. Vedremo! Se saran rose fioriranno e se spine pungeranno!

— **Széttepték a király arcképét.** Az abszolutizmus dolgozik az egész országban. Egyelőre még az egész ország higgadt nyugalommal türi, de az ifjuság, az ország reménye és jövője nem bír mindig úgy uralkodni magán, mint kellene. Az abszolutizmus dühöngése az ifjuság amugy is heves véralakatát egészen feltüzeli, s így esik meg, hogy súlyos beszámítás alá eső tette ragadtaták el magukat, nem bírván megsértett hazafias érzésöknek másképen kifejezést adni. A táviró ugyanis arról hoz hírt, hogy Nagykarolyban az ottani kegyesrendiek főgmányának több tanulója, az egyik levette a tanterem falán logó királyi arcképet és darabokra tépték szét. Az ifjak e meggondolatlan tette természetesen haladópárti akarnokok siettek a hivatalos körök tudomására hozni, s nagy dologgá fuják fel. A főigazgató már vizsgálatot indított, s lehet, hogy a heves véralakú fiúk keserűen meg fogják bánni azt, hogy érzelmeiknek szabad kitörést engedtek!

— **A titokzatos gépkocsi.** E rémregénybe is beillő cím ez esetben igazán helyén van. Budapestben ugyanis a Gyár és Király-utca sarkán épülőfélben levő Zenepalota király-utcai oldalán egy cseccsemő-holtestet találtak, amelynek csontjai darabokra voltak törve. Az épületen dolgozó munkások azt vallják, hogy tegnapelőtt reggel hat órakor egy automobil állott meg a Király-utcában és a chaffeur dobta ki belőle a csomagot, a melyben a gyermek volt, azután gyorsan tovább száguldott a kocsin. Nem tulajdonítottak semmiféle jelentőséget a dolognak csak később nézték utána. A gépkocsiban, mint mondják, egy elegánsan öltözött nő és ur ült még. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **A reggeli lapok hírei.** *Katonai tolvajlások Németországban.* Posenből jelentik, hogy Németországban nagyszabású katonai tolvajlások nyomára jöttek. Görliitzben, Spandauban, Brombergben és Scheidenülben több katonát letartóztattak, mert fegyvereket és löszert loptak. A főbűnös egy Soll nevű altiszt, aki

ellen hazaárulás miatt megindították az eljárását. — *Segítség a japán éhezőknek.* A londoni lordmajor kihirdette, hogy az éhínségtől sújtott japán lakosság segélyezésére gyűjtést indít. — *Egy gőzös katasztrófája.* Krisztiániából táviratozzák: A Haugesund és Bergen között horgonyzó „Thor” nevű gőzös tegnap éjjel a nagy vihar következtében elsüllyedt. Harminc ember vízbe full, háromat megmentettek. — *Haldos szerencsétlenség.* Az ózdi vasgyárban Kasza Alajos gyári munkás munkaközben a gőzkalapács alá került, mely a szerencsétlent agyonütötte. *Gyilkosság egy fa miatt.* Teleki J. gróf dolhai erdőseiben, mint lapunknak írják, tegnap véres gyilkosság történt. Ulínesz Mihály erdővéd rajtakapott egy faorzót lopáson, amiért megzabololni akarta. A tolvaj erre két lövéssel leterítette az erdő-védet. A gyilkost letartóztatták. — *Élve eltemetettek.* Megrendítő szerencsétlenség történt fegnagyonban. Egy távirat ugyanis azt jelenti, hogy a Bugeau-utca egyik háza összeomlott és öt gyermeket maga alá temetett, akik odavesztek.

Színház, Zene, Művészet.

— **Serato Arrigo.** Serato Arrigo, a világhírű hegedűművész még is csak meg fog jelenni a fiumei közönség előtt s a fiemeieknek alkalmuk lesz a ma este 8 órakor a Deák-szállóban megtartandó hangversenyen, a most élő hegedűművészek egyik legjelesebbikét meghallgatni. A művész partnere Malatesta Márfa grófnő zongoraművésznő, fájdalom, még mindig beteg. Hogy a hangverseny mégis megtartható, az Cimadori és Janosek urak érdeme. Cimadori ugyanis a műsor első számát vezérelő Beethoven szonátát fogja Seratoval eljátszani, Janosek főmérnök pedig az összes hegedűszólók zongorakíséretét fogja ellátni. A rendkívül érdekesnek ígérkező hangverseny műsora a következő: I. *Bee'hoven* — Sonata d-dur hegedűre és zongorára. II. *Wieniawski* — hegedűverseny. III. *Bruch* — 2-ik d-moll hegedűverseny 1-ső tétel. IV. a) *Järnefeld* — Berceuse; b) *Vieurtemps* — Polonaise. V. a) *Bach* — Ária a g-huron. b) *Sarasate* — Cigányélet.

— **Növendékek hangversenye.** A Deák-szálló nagytermében tegnap este Scaramelli Sándor hegedűtanár növendékeivel hangversenyt rendezett. A terem egészen megtelt a növendékek hozzátartozóival, kik az igazán ügyes produkciókat zajos tetszésnyilvánításokkal kísérték. A meglehetősen hosszú, tizekét pontból álló műsora a növendékek, tanáruk dicséretére való precitással adták elő. A zongorakíséret meglehetősen fárasztó feladatát Scaramelli Nelly kisasszony végezte közmelegedéssre s a figyelmes növendékek csinos virágcsokorral, hozzátartozók pedig sok tapssal köszönték meg a művésznő önzetlen fáradozását. Scaramelli mestert arany láncsal s éremmel lepték meg hálás tanítványai, a mit a megtisztelt meghatóttan köszönt meg a hangverseny végén.

TÁVIRATOK.

A kabinet rekonstruálása.

— **Budapest, márc. 5.** Az új igazságügyi miniszter Geguss Gusztáv koronaügyész lesz. A kinevezésre vonatkozó okiratok már a király kabinetirodájában vannak. Lányit a kuria másodelnökévé nevezik ki, mert nem akarják Oberschall Adolf jelenlegi kuriai másodelnököt mellőzti.

— **Budapest, márc. 5.** Délben olyan hírek kerültek forgalomba, hogy mégsem Geguss Gusztáv, hanem Székely Ferenc koronaügyész lesz az új igazságügyminiszter.

Rudnay működik.

— **Budapest, márc. 5.** Rudnay Béla teljhatalmu királyi biztos tegnap fogadta, az új városházán számára berendezett, királyi biztos hivatalban a szék- és főváros tisztviselői karát. Rózsavölgyi alpolgármester egyenkint mutatta be a hivatalnokokat s a királyi biztos mindegyiküket biztosította jóindulatáról. Rudnay hírszerint a lemondott Pestmegyei tisztviselő helyébe a főváros hivatalából akar tisztviselőket kinevezni.

— **Budapest, március 5.** Rudnay ma a fővároshoz rendeletet intézett, hogy az eddig önként befizetett adókat azonnal szolgáltatásuk be s hogy az ezután befolyó önkéntes adókat ezentul mindig a törvényes határidőn belül szállítsák be az állampénztárba. A fővárosi tanács e rendelet következtében ma délben ülést tartott és elhatározta, hogy az adókat önként beszedeltatja.

— **Budapest, márc. 5.** Rudnay ma délelőtt a megyeházán tanácskozott Csapó Loránd általa kinevezett alispánnal, a ki már reggel 9 órakor bement az alispáni hivatalba. Beniczky volt alispánnal is tanácskozott Rudnay s neki egy hónapi haladékot adott a megyeházán birtakásból való kiköltözésre. Az alispáni lakást aztán Csapó fogja elfoglalni. Buth miniszteri osztálytanácsos ma délelőtt is folytatta a pestmegyei hivatalok átvizsgálását.

A miniszterelnök hencgeése.

— **Budapest, márc. 5.** Bárány Fejérváry Géza miniszterelnök tegnap délelőtt egy budafoki svábokból álló 150 tagú küldöttséget fogadott. A napidij és igyenes ellátás fejében összeverbuvált együgyű emberekkel álló küldöttség jól megfizetett szónoka, a már megszokott témára kérte a főgenerálist, hogy mentse meg a hazát. Az elérkeznyitő felszólításra báró Fejérváry, ki dacára annak, hogy az utóbbi időben már több ilyes fajta küldöttség előtt sikertült beszélnie, még mindig nem tud jól magyarul olvasni, a következő épületes vészidákat olvasta le egy papirlapról:

— E politikai válság egyik legkomorabb eredménye az, hogy a koalíció izgatásai következtében a közrend veszedelmes mértékben megbomlott. Az állami tekintély ingatag lett, még a törvényhatóság életben is az anarkia és a nihilizmus kapott lábra. Szivem mélyből fájdalom, hogy a parlament alkotmányos, helyes működése tudja legjobban biztosítani az ország felvirágzását. Legyenek meggyőződve, hogy programunk mellett szívósan kitartunk, s az általános választási jog megvalósítását nem engedjük többé megghusítani, azt okvetlenül megvalósítjuk.

A svábok, kik egy szót sem értettek Fejérváry felolvasásából, vezetőjük intésére élénk és jól megfizetett éljenzésbe törtek ki!

Háboru s a nemzetközi szociáldemokraták.

Budapest, márc. 5. Brüsszelben a nemzetközi szocialista kongresszuson Jaures és Bebel kijelentették, hogy a szociálisták meg fogják akadályozni a háborút, amelyet Jaures szerint a marokkói konfliktusból kifolyólag a francia reakcionáriusok kívánnak Németországgal megkezdeni. (Ezzel aztán még nagyobb harc kerekednék. Szerk.)

Egy királybiztos bevonulása.

Debrecen, márc. 5. Ma délelőtt érkezett ide Naszády királyi biztos. A vasuti pályaudvart roppant katonák, csendőrök és rendőrökből álló haderő szállotta meg. Ugyancsak katonaság szállotta meg a királybiztos lakásáig vezető utat, A pályaudvaron a királybiztosnál a kivonult haderő parancsnoka jelentkezett. A bevonuláskor a katonai kordonon kívül álló tömeg elkeseredett abcugolással üdvözölte a királyi biztost s a feléje röpülő címzések közül „hazaáruló aljas gazember“ egyike volt a legenyhébbeknek. A városban óriási az izgalom.

L'accoglienza ad un commissario regio.

Debrecen, Oggi é arrivato il commissario regio P. Naszady. La stazione era circondata di soldati di gendarmi e di poliziotti i quali erano pure entro.

Il comandante di tutte queste forze si presentò al commissario e gli amminicò che tutto era in ordine. Nei dintorni però era stipata gran folla di cittadini, i quali al passaggio del commissario regio: mascalzone, brigante, traditore della patria.

Importante deputazione!

Budapest, 5. Ieri si presentò al presidente dei ministri una deputazione composta di 150 contadini sassoni (schwabi). Il barone Fejérvary lesse loro un discorso in cui assicurò la deputazione che egli avrebbe salvato la patria! I contadini, ben pagati, lo applaudirono!

Il Municipio di Budapest obbedisce.

Budapest, 5. Il commissario regio Rudnay ha ricevuto oggi gli impiegati municipali presentatigli dal viceborgomastro Rozsavölgyi. Egli vuole adoperarli a sostituire gli impiegati del Comitato, che si sono dimessi. Rudnay ha emesso poi un'ordinanza imponente al Magistrato di versare allo Stato le imposte. Il Consiglio Magistrale, raccolto subito, decise di versarle immediatamente.

Ricostruzione del Gabinetto.

Budapest, 5. Corrono varie voci sulla persona che sarà nominata a titolare della giustizia. Si fanno due nomi; quello di Gustavo Geguss procuratore superiore del re e di Francesco Székely procuratore del re di grado ancora superiore.

Il ministro dimissionario Lanyi verra nominato vicepresidente e non presidente della r. Curia, perché non si vuole pretorire il vicepresidente del tribunale su premo stesso Oberschaller.

Banffy sconfessato.

Budapest, 5. La lettera del barone Bánffy a' suoi elettori ha destato penosa impressione, anzi indignazione. Gli si rimprovera acerbamente di passar sopra ai postulati militari, e lo si accusa apertamente di volersi ingraziare Vienna.

Si ha da Kolozsvár che gli elettori hanno intimato agli ex-deputati barone Nicolò Vesselenyi e Maurizio Pisztovy, appartenenti al partito nuovo (banffyano), di dichiarare se aderscono o meno alle idee espresse da Banffy nella sua lettera. In caso affermativo, gli elettori dichiarano che daranno i loro voti al candidato del partito dell'indipendenza.

Da Debrecen poi si ha che l'ex-deputato Colomano Szabosconfessa il Bánffy, e dichiara di uscire dal partito nuovo che lo ha a capo.

TÖZSDE.

Budapesti gabona tőzsde. — (Budapest márc. 5.) A gabonatózsdén az irányzat lanya volt.

Buza áprilisra 16.68—16.70 K.
Buza októberre 16.66—16.68 "
Rozs áprilisra 13.64—13.66 "
Rozs októberre 13.36—13.38 "
Zab áprilisra 15.28—15.30 "
Zab októberre 12.58—12.60 "
Tengeri májusra 13.74—13.76 "
Tengeri júliusra 13.94—13.96 "

A készáru üzlet menete: Kevés üzletmenet miatt tartott áron elikt 15000 mm. buza. Egyéb változatlan.

Budapesti értéktőzsde. (Budapest, márc. 5.) Az értéktőzsdén az irányzat nyugodt volt, az árak nem igen változtak, csak a Kereskedelmi bank részvényei emelkedtek ismét 10 koronával úgy hogy most már 20 koronával drágábbak. Egy órákor zárultak.

Osztrák hitel 671.50. 671.75, Magyar hitel 790.15, 791.25, Koronajáradék —, —, —, Osztr. Magy. Államvasút 676.50, 677.50, Leszámitoló és Pénzváltóbank 523.75, —, Jelzáloghitelbank 544.75, 545.25, Rimamurányi —, —, Városi villamos vasút —, —, Közúti villamos vasút 599.25, 599.50, Hazai Bank 279.—, 279.50, 30/0-os jelzálog nyereség-kötvény 125.50, 125.45, Salgótarjáni —, —, Pesti Magyar Kereskedelmi bank 3042.—, 3054.—, Adria —, —, Magyar Kereskedelmi rtg. 679.50, —, Drasche sz. —, —, „Schlik“ féle gyár —, —, Déli vasút —, —, Danubius —, —, Fiumei rizshántoló —, —, Magyar Aszfalt —, —, Ganzgyár 2900.—, —, Cukoripar —, —, Északmagyarországi kőszénbánya —, —, Fonciére bizt. —, —.

Díjbiztosításokért fizettek: holnapra 3—4 K., 8 napra 9—10 K., március végére 15—17 K.

Bécsi értéktőzsde. (Wien, március 5. Osztr. hitelrészvény 671.75, Magy. hitelrészvény 791.—, Osztr. államvasút 677.50 Déli vasút 126.75, Alpesi bányarészvény 540.50, Májusi járadék 99.95, Magyar koronajáradék 95.10, Márka készpénzre —, Márka Ultimora 117.46, Rimamurányi 539.50, Török sorsjegy 150.—, Koronajáradék —, —, Elbavölgyi vasút —, —, Anglo bank —, —, Union bank —, —, Ländler bank —, —.

Bécsi gabonatózdsde. (Wien, március 5.) A külföldről bizonytalan jelentések érkeztek és így az üzletelenség befolyása alatt az irányzat ellanyhult, s az árak néhány fillérrel hanyatlottak, a szép tavaszi időjárás is kedvezőtlenül hatott az üzletre.

Tengerészeti ügyek.

Az olasz tengerészeti költségvetés. Olaszország az 1906—7 költségvetési évben a kereskedelmi tengerészet céljaira 9,821.361.32 lirát (22.000 lírával többet mint 1905—6-ban) a haditengerészet céljaira pedig 101,770.400 lirát (3,156.134-55 lírával többet mint 1905—6) irányzott elő.

A kereskedelmi tengerészetre fordított költségek következőképpen oszlanak meg:

A révkapitányságok személyzetének illetményei . . . L. 1,182.000
A kereskedelmi tengeré-

szet érdekében létesített építmények karbantartására . . . 60.000
A révkapitányok házbére . . . 18.000
Kártalanításokra, jutalmakra és segélyekre . . . 65.000
Vegyes kiadásokra . . . 40.000
A kereskedelmi tengerészet rokkantjai pénztárai részére . . . 421.361.32
A hajótörés szenvedettek esetleges tartásából, elhelyezéséből és hazaszállítására fardítandó költségekre L. 24.000
Hajóépítési és szabadhajózási segélyekre . . . 8,000.000

Összesen a fenti L. 9,821.361.32

A haditengerészetre fordított költségek legérdekesebbjei a következők:

Közszén és tüzelőanyag . L. 6,250.000

Fizetések és zsold . . . 22,759.000

Elelmezés a hajókon és a szárazföldön . . . 8,725.000

Rendes hajóépítésre és fentartásra . . . 24,147.850

A haditengerészeti szergényárak munkás személyzetének bére . . . 16,610.000

Fogyasztási cikkek a hadihajók számára . . . 1,700.000

Épületek, kikötők és erődítések fentartása fentartására . . . 2,454,000

H di löszér beszerzésére és karbantartására . . . 2,700.000

A rendes kiadásokon kívül az 1905. évi július hó 2-iki törvény szerint még 12,000.000 rendkívüli kiadás fordítatik új hajók építésére.

Az 1906—7. költségvetési évben a következő hajók szolgálatban tartása van megállapítva:

Földközi tengeri hajóraj

10 csatahajó

6 torpedó vadászahajó

12 nyílt tengeri torpedó naszád

3 segédhajó

Tartalék hajóraj és torpedó naszádok.

6 csatahajó

6 torpedó vadászahajó

12 II-od osztályu torpedó naszád

Oceáni hajóosztály

2 csata hajó

Más külföldön utazó és állomáshajó:

1 csatahajó (Kinában),

3 „ (a Vörös tengerben és az Indiai Óceánban),

1 „ (Tengerentuli uton),

1 „ (a Boszporuszban),

1 „ (Kandiában),

1 sambik (Vöröstenger).

Torpedónaszád parancsnokság:

5 segédhajó,

6 I. osztályu torpedó naszád,

14 II. osztályu „

Mozgó védelem:

72 II. osztályu torpedó naszád.

Iskolahajók;

A hadi tengerészeti akadémia számára egy a „Vespucci“ nevű hajó típusa szerinti hajó.

Tűzériskola hajóként egy „Lepanto“ típusu hajó.

Torpedóiskola hajóként egy „Castal-fidardo“ és egy „Edua“ típusu hajó.

Betétsőves ágyú lövészetéhez egy „Saida“ típusu hajó.

Gépésziskolahajóként egy „Montbello“ típusu hajó.

Hajósinasok kiképzésére egy „Flavio Groia“ típusu hajó.

Kormányosok kiképzésére egy „Misino“ típusu hajó.

Különböző szolgálatokon:

Vizrajzi kutatásokra egy „Stafetta“ típusu hajó.

Sziciliában való állomásozásra egy „Enridice“ típusu hajó.

Szállítási célokra 3 szállító-gőzös.

Tengernagyi hajók 5 „Messagus“ a „Calatafimi“ és „Goito“ típusu hajó.

Helyi védelemre 7 hajó.

Tenger alatti huzalok lerakására egy hajó.

Ezen kívül 7 I. osztályu csatahajó, 13 IV., V. és VI. osztályu csatahajó, 7 torpedó vadászahajó, 6 vizalatti jármű és 7 segédhajó kisebb-nagyobb foku készenlétben fog tartani.

Az angol flotta fejlesztése. Londonból táviratozzák: A tengerészetiügyi miniszteriumnak az 1906—1907-dik pénzügyi év költségvetése megjelenti. Az összes kiadás 31,869,505 font sterling, 1,520,000-rel kevesebb, mint a múlt évben. A hadihajók építésére 9,675,760 font sterlinget irányoznak elő, 254,404 fonttal kevesebbet, mint a múlt évben. Az 1906—1907-dik pénzügyi évben akarják megkezdeni 4 pánfélőshajó 5 torpedóüző és 12 parti torpedóüző építését. A költségvetéshez mellékelt emlékirat kifejti, hogy 1905 április 1-étől 1906 március 31-éig

elkészült: 3 sorhajó, 8 pánfélőshajó, 1 másodszályu cirkáló, 8 felderítő szolgálatra rendelt hajó, 16 torpedóüző, 13 tenger alatt járó naszád és egy uszó szénraktár. 1906 április 1-én építés alatt áll majd 6 sorhajó, 10 pánfélőshajó, 12 parti torpedóüző, 5 tengeri torpedóüző, 1 gyorstorpedó, 1 királyi yacht, 15 tenger alatt járó naszád és 1 javítóhajó.

— Canale di Suez. A cominciare dal 1º gennaio. la massima immersione autorizzata pei bastimenti che traversano il canale di Suez è di m. 8.23, cioè 23 cm. più di prima, e la tariffa è stata ridotta a franchi 7.75.

Ai bastimenti in zavorra si accorda una riduzione di franchi 2.50 come prima.

— Nuove torpediniere a turbine per la Norvegia. La Norvegia avrà fra breve due torpediniere a turbine di 90.5 di distaccoamento e di 25 nodi, per le quali sono stati richiesti i fondi nel bilancio 1905-6. Il controllo è stato firmato con la ditta „Carljohansvärn Warff“, che ha preso speciali accordi con la Casa Parsons.

Anglia tengeri hatalma. A tengerészeti költségvetés tárgyalása során Robertson tengerészeti miniszter kijelentette, hogy az admirális nagyobb hajók építését tervezi. Az új hajók építésére szánt kiadások csökkentése nem lesz állandó. 1905-ben az előirányzat 9½ millió font sterling volt, míg az új előirányzat 9¼ millió. Ha a jövőben ez a tétel nem haladja meg a 9½ milliót, úgy előreláthatólag a tengerészeti költségvetés, amely 1907-re és 1908-ra 34,400.000 fontra, 1910-ben és 1911-ben felszaporodik 35,400.000-re. A hágai konferencia óta az európai hatalmak tengerészeti költségvetése emelkedett, Amerikáé 60½ millió fontról 101½ millióra szökött fel.

Corrispondenza aperta.

Lelio — Qui. Non pubblichiamo scritti di cui ignoriamo l'origine, anche quando come nel caso vostro, dicano cose vere e giuste e le dicono con garbo. Se volete dunque veder pubblicata la vostra lettera, vogliate o firmarla o recarvi alla nostra redazione.

Gli diamo garanzia della più assoluta sercezione. Ne può vivere tranquillissimo.

A „Fiumei Hirlap“-ot a következő üzletekben és dohánytőzsdékben árusítják:

Globus, Via Vincenzo de Domini.
Sablich, Via Municipio 1.
Gregorich Via Fosso 3.
Barbis, Via Adamich.
Stedal, Via Governo (Corso).
Hromatka, Via Governo 10. (Corso).
Descovich, Via Adria.
Nagytózsde, Piazza Elisabetta 3.
Gostina, Zabica.
Widmár, Corsia Deák 34.
Psichál J., Pénzügyőri laktanya.
Camera, Corso 16.
Candellari, Corso 2.
Potonjak, Via Molo. Casa Groca.
Agenzia Gazette, Via Riva 6.
Sichich, Via Andrássy 7.
Wolf, Via Pile 2.
Bassic, Via Lido 2.
Lenac, Via Fosso.
Facis, Corso prolungato.
Rodnig, Viarra delle Erbe.
Flaipan, Via Canale 6.
Pesenti, Via Fiumara.
Grubescic, Via Fiumara 2.
Terbrievic, Via Fiumara 3.
Milosev, Sušak. (Casa Bachich.)

Due mettifoglio

(puntatrici) trovano pronta occupazione nello Stabilimento Lito-tipografico E. Hömig, Via Ciotta N. 28.

Insinuarsi nello stesso Stabilimento.

HOTEL ERTL
ABBZIA

Hömig H. kő- és könyvnyomdája.